

Beukenburg

NS-wandeling Bilthoven - Utrecht

Inleiding

Wandelnet heeft in samenwerking met de Nederlandse Spoorwegen een serie wandelingen van station naar station samengesteld. Deze NS-wandelingen volgen meestal een gedeelte van een Lange-Afstand-Wandelpad (LAW). NS-wandeling Beukenburg, **14 km** van station Bilthoven naar Utrecht Centraal, volgt echter tot de Maliebrug in Utrecht een route van 'Utrecht te Voet', een serie wandelingen door onbekend 'stedelijk landschap' in en om Utrecht; www.utrechttevoet.nl (markering: rode pijl op wit, vierkant vlak). Het laatste deel van de wandeling heeft u de keus uit twee routes naar het station: de hoofdroute langs de singel of een variant door het centrum. Honden zijn aangelijnd toegestaan. Veel wandelplezier!

Horeca

- Station Bilthoven: in de StationsHuiskamer is koffie verkrijgbaar. Geopend ma t/m vr van 6.30-18.30 uur, za-zo gesloten.
- In Bilthoven centrum: Brasserie Bubble & Blessings, Vinkenlaan 25, open ma t/m za vanaf 8 uur, zo vanaf 9 uur; www.bubblesandblessings.nl.
- Na 6 km: tegenover de ingang van Fort Voordorp is een koffieselfservice en toilet, hele jaar geopend.
- Na 8 km: Restaurant Loft 88, open ma t/m vr vanaf 11 uur, za-zo vanaf 10 uur; www.loft88.nl.
- Vrijwel ernaast ligt Brasserie Vink, geopend ma t/m vr vanaf 11 uur, za-zo vanaf 12 uur; www.brasserie-vink.nl.
- Aan het eind van de route, in het centrum van Utrecht, zijn talloos veel horecagelegenheden.

Heen- en terugreis

Bilthoven (begin van de route) is per trein bereikbaar vanuit Utrecht en Amersfoort. Er rijden meerdere treinen per uur. Vanuit Utrecht (eind van de route) vertrekken treinen in alle richtingen. Voor actuele vertrektijden zie www.ns.nl/reisplanner.

Openbaar vervoer bij inkorten route

Na 8 km is het mogelijk om vanaf halte Archimedeslaan, aan de Biltsestraatweg, met lijn 50, 52, 53 en 74 naar Utrecht Centraal te rijden; minimaal 2x per uur. Na ruim 10 km rijden er vanaf halte Oorsprongpark meerdere buslijnen naar Utrecht Centraal. Voor actuele vertrektijden zie www.ns.nl/reisplanner (ook voor bustijden!).

Markering van de route

Voor elk tekstblok staat aangegeven welke markering u op dat moment volgt. Markeringen treft u aan op hekken, verkeersborden, paaltjes en soms op bomen. Waar routebeschrijving en markering verschillen, blijft u de markering volgen. Tussentijdse veranderingen in het terrein worden op deze manier ondervangen. De markering wordt onderhouden door vrijwilligers van Wandelnet.

Wandelnet

In ons land zijn circa 40 Lange-Afstand-Wandelpaden® (LAW's), in lengte variërend van 80 tot 725 km, beschreven en gemarkeerd. Alle activiteiten op het gebied van LAW's in Nederland worden gecoördineerd door Wandelnet. Naast het ontwikkelen en beheren van LAW's behartigt Wandelnet de belangen van alle recreatieve wandelaars op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Alle activiteiten worden ondersteund door zo'n 750 vrijwilligers, verspreid door het hele land. Meer weten over de LAW's? Kijk op www.wandelnet.nl.

Meldpunt Wandelen

Markering weg? Blokkade op de route? Meld het ons! www.meldpuntwandelen.nl.

Beschrijving van de wandeling

① Station Bilthoven

Jonkheer H. van den Bosch, eigenaar van Jagtlust (nu gemeentehuis) zorgde ervoor dat Bilthoven in 1863 het eerste station op de spoorlijn Utrecht-Amersfoort werd. Hij verhoogde zijn aandelenkapitaal in de spoorwegmaatschappij en stond een deel van zijn grond gratis af voor de bouw van het station en de aanleg van de spoorlijn.

Verlaat station Bilthoven door aan het eind van het perron de trap naar beneden te nemen. Onderaan de trap in de tunnel linksaf. Aan het einde van de opgang linksaf. Bij de rotonde rechtdoor, Jan Steenlaan. Steeds rechtdoor lopen, alle zijwegen negeren.

② Werkplaats Kindergemeenschap/Kees Boekeschool

In 1925 werd bepaald dat schoolgeld niet langer rechtstreeks aan de school, maar via belasting aan de staat moest worden betaald. Kees Boeke haalde daarop zijn dochters van de Montessorischool en gaf ze thuis les. Samenwerken, leren en creëren zijn kernpunten van zijn onderwijsmethode.

Door grote belangstelling ontstond de Werkplaats Kindergemeenschap. Werkplaats omdat er door de werkers (leerlingen) gewerkt moest worden met hoofd, hart en handen. Kindergemeenschap, omdat het kind centraal staat binnen een gemeenschap, waarin wordt samengewerkt.

Veel leerlingen bezochten de Kees Boekeschool, waaronder ook de Oranjeprinsesjes (Beatrix en haar zusjes). En nog altijd is de school in bedrijf. In 2006 is een nieuw gebouw geopend, geen gestapelde klaslokalen, maar in elkaar overgaande ruimtes: leerdomeinen en ruimtes voor muziek, drama, dans, koken, etc.

De verharde weg, nu Dwarsweg, langs Kees Boekeschool vervolgt. Deze verandert in het bos in een onverharde

weg met fietspad. Aan het eind bij een hekwerk met opschrift 'Verloren Kerkhof' gaat u linksaf.

③ Het Verloren Kerkhof

Het Verloren Kerkhof is een klein monument voor zwervers, zelfmoordenaars en verschoppelingen. Al sinds 1874 worden deze voor de maatschappij 'verloren' personen hier begraven. In de Tweede Wereldoorlog kwam er een enkele Joodse onderduiker bij.

Na 50 m bij de slagboom rechtdoor 'Natuurgebied De Leyen' in. Het bospad 1 km rechtdoor volgen. Op een kruispunt met een huis aan de rechterkant gaat u rechtsaf. Na circa 100 m rechtdoor, 'Landgoed Beukenburg' in.

④ Landgoed Beukenburg

Beukenburg is in de 17de eeuw ontstaan als herenboerderij met een uitgebreid landerijencomplex. Een eeuw later is een groot deel bebost voor de houtproductie. Rond 1810 werd de herenboerderij vervangen door een herenhuis. Het geheel was omgeven door een park in Engelse landschapsstijl met vijvers en slingerende paden. Zo'n 80 jaar later werd het herenhuis verbouwd tot een groot landhuis. Kort na de Eerste Wereldoorlog bleek de opbrengst uit het landgoed te gering om het huis te kunnen onderhouden; het werd gesloopt.

Tegenwoordig beschikt Beukenburg weer over een buiten. Geen klassiek landhuis, maar een moderne villa van glas, hout en koper, omringd door een droge gracht.

Loop steeds rechtdoor, langs dierenpension 'Beukenhove'. Aan het einde bij huisnr. 64 linksaf, een brede halfverharde weg. Na 200 m wordt de halfverharde weg een asfaltweg. Na 1 km gaat u aan het eind linksaf, Groenekanseweg. Ga circa 100 m na een spoorwegovergang rechtsaf het fietspad op, Hoogekampse Pad. Vlak voor het water gaat u rechtsaf. Blijf het fietspad, dat een bocht naar rechts maakt, volgen. Aan de rechterhand passeert u de Hooge Kampse Plas.

⑤ De Hooge Kampse Plas

De Hooge Kampse Plas is een zandwinningsplas, ontstaan vanwege het zand dat nodig was bij de aanleg van diverse viaducten over de A27. Daarna werd de plas gebruikt als afvalstortplaats en kreeg hij de bijnaam 'Stinkgat van Groenekan'.

Nu mag de natuur zich er vrij ontwikkelen, geholpen door de aanleg van geleidelijk aflopende oevers, eilandjes en ondiepe gedeeltes.

Aan het eind van het pad rechtsaf. De gracht van fort Voordorp aan uw linkerhand houden. Rechtdoor, doodlopende weg (hier loopt ook het Waterliniep pad, een Lange-Afstand-Wandelpad). Ga rechtsaf het fietspad op, Voorveldse Pad.

⑥ Fort Voordorp (eigen terrein, niet betreden)

Fort Voordorp maakt deel uit van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Door een circa 5 km brede strook land (tussen

Muiden en de Biesbosch) zo'n 40 cm onder water te zetten, kon de vijand het achterliggende gebied (het rijke westen) niet bereiken. Op strategische plekken van de linie verreesen forten. Deze waterlinie, aangelegd tussen 1815 en 1940, was 85 kilometer lang, omvatte 50 forten en 5 verdedigingssteden. De linie is nooit gebruikt, er ging vooral een preventieve werking van uit.

Fort Voordorp werd gebouwd tussen 1867 en 1886 en is nu particulier bezit.

Bij de verkeerslichten (Biltse Rading) oversteken en rechtsaf het fietspad op richting Utrecht-centrum. Afrit van de snelweg oversteken, onder het viaduct door en oprit van de snelweg oversteken. Meteen daarna linksaf, een smal voetpad vóór een electriciteitshuisje in (Park Voorveldsepolder). Op een splitsing, direct na ruiterspad, het linkerasselpad aanhouden en daarna een asfaltpad van rechts negeren.

Een zitbank passeren en op de splitsing rechts aanhouden. U heeft nu een ruiterspad en water aan uw rechterhand. Steeds rechtdoor lopen en een bruggetje oversteken. Vlak vóór een brede brug linksaf, Lo Bruntpad. Na ruim 50 m volgt u het pad naar rechts en gaat weer een brug over. Waar het water afbuigt naar rechts (bij Y-73364/003) gaat u linksaf, een voetpad op met fietspad ernaast. Langs een hotel (Star Lodge Hotel) en manege aan uw linkerhand loopt u via een parkeerplaats naar een drukke verkeersweg (met twee horecagelegenheden).

Ga linksaf over het fietspad langs de verkeersweg. Bij de verkeerslichten rechtsaf, de verkeersweg oversteken. Loop rechtdoor en ga na de brug rechtsaf, een smal halfverhard pad op, 'Park Bloeyendaal'. Direct op de splitsing rechts aanhouden. Voorbij een smalle brug meteen rechtsaf. Voorbij het volgende bruggetje linksaf. Weer over een houten brug en rechtsaf.

Iets verder nogmaals een brug over. Voorbij een informatiebord aan uw linkerhand, houdt u rechts aan. Steek het fietspad rechtdoor over en ga na 15 m op een kruising van smalle paadjes rechtsaf. Evenlater verschijnt links een haag en rechts water. Een bruggetje oversteken en rechtdoor, steeds het slingerende pad met het water aan uw rechterhand blijven volgen.

Vlak vóór een fietspad parallel aan de verkeersweg gaat u rechtsaf. Meteen, dus nog vóór het bruggetje, linksaf, een trap naar beneden. Onder het viaduct doorlopen en weer via de trap omhoog. Volg het onverharde pad met een geluidsmuur aan uw linkerhand. Ga rechtsaf een bruggetje over en houd daarbij rechts aan. Volg het onverharde pad rechtdoor, parallel aan de Stolberglaan. Aan het eind rechtsaf, een asfaltvoetpad volgen langs speeltuintje en Rosarium. Aan het eind van het pad rechtdoor oversteken, Emmalaan in. Bij het eerste huis linksaf, de (rechter) rijbaan oversteken en rechtsaf, het wandelpad (grind) door het plantsoen langs de Emmalaan volgen. Ga aan het eind van het plantsoen linksaf de Museumlaan op.

7 Het ontstaan van Utrecht

Onder het Domplein liggen nog altijd de resten van een oud castellum: een versterkte legerplaats bij een doorwaadbare plaats van de Oude Rijn, gelegen aan de noordgrens van het Romeinse Rijk. Willibrord gebruikte het castellum in de 7de eeuw als uitvalsbasis voor zijn zendingsreizen. Met uitzondering van de Vikingperiode (857-925) zwaaiden bisschoppen vanuit de bisschoppelijke burcht op het Domplein tot aan de Reformatie in 1580 de scepter over Utrecht, Drenthe, Overijssel en Groningen. In de 12de eeuw was er een levendige handel op de werven langs de Oude Gracht, maar door de opkomst van de Hollandse havensteden nam de handel snel af. Bij de eenwording van Nederland kwam Utrecht centraal in het land te liggen. De eerste spoorlijn in 1843 bereikte de stad.

Steek het spoor over (*Route inkorten met de bus? Ga hier rechtsaf, Snellenlaan. Daarna linksaf: halte Oorsprongpark*). Na het spoor even linksaf het voetpad op en direct via het zebrapad rechtsaf, de Maliebaan oversteken en linksaf, het voetpad volgen. Bij de verkeerslichten rechtdoor, Nachtegaalstraat oversteken (bij de voetgangersoversteekplaats iets rechts van u). U vervolgt het voetpad langs de Maliebaan. Aan het einde op een voorrangsweg bij de voetgangersoversteekplaats iets rechts van u, rechtdoor de Maliesingel oversteken. Na 60 m, tegenover de ingang van het Spoorwegmuseum (www.spoorwegmuseum.nl, Mk gratis), ligt de Maliebrug aan uw rechterhand.

8 Utrechtse singels

In 1122 kreeg Utrecht stadsrechten, hetgeen de stad veel aanzien gaf. Zo mocht de stad zichzelf gaan verdedigen. Daarom werden er singels gegraven en een aarden wal opgeworpen. Later (14de eeuw) verschenen op deze wal de stadsmuren met wachthuisjes en dertig torens. De muren werden vervolgens van binnenuit verstevigd met zand. Buiten in de gracht bouwde men bastions voor het opstellen van zwaar geschut. In 1576 werden vijf bolwerken toegevoegd: grote stukken grond in de gracht, die via een bruggetje met de stad werden verbonden.

Toen in de 17de eeuw de Hollandse Waterlinie werd aangelegd, besteedde Utrecht minder aandacht aan haar verdediging. Bolwerken werden bebouwd, waltorens ingericht als woning. Dat wreekte zich in 1672: stadhouder Willem III bleek niet in staat de stad te verdedigen tegen de Fransen.

Later, tussen 1830 en 1860, veranderde Utrecht de wallen langs de singels in een wandelpark in Engelse landschapsstijl met slingerpaadjes en romantische doorkijkjes. Op veel plekken is de groene gordel langs de singels nog altijd aanwezig.

Hier verlaat u de route van Utrecht te Voet (rode pijlen). Vanaf hier heeft u de keuze uit twee routes naar het station: de hoofdroute gaat langs de singels (rustig, door het groen), een alternatieve route gaat door het centrum. De hoofdroute langs de singels is beschreven en gemarkeerd (wit-rood met NS-logo). De route door het centrum is alleen beschreven.

Hoofdroute langs de singels naar station

Steek de Maliebrug over en ga direct daarna linksaf, voetpad langs het water. U houdt de stadsbuitengracht steeds aan uw linkerhand. Iets verderop loopt u langs Sonnenburgh (museum en Sterrenwacht), herkenbaar aan de koepels van de ronde gebouwen met de kijkers.

9 Bastion Sonnenburgh

Het uitspringende stenen bolwerk Sonnenburgh verdedigde samen met het verderop gelegen Manenburg de toegang tot de Nieuwegracht, een zwakke plek in de verdedigingsgordel rond Utrecht. In 1848 werd het bastion ingericht als Meteorologisch Instituut. De weerkundige Buys Ballot deed hier zijn waarnemingen. In 1896 verhuisde het instituut naar De Bilt (KNMI). De Utrechtse Sterrenwacht, gesticht in 1642 en daarmee een van de oudste observatoria ter wereld, is wel op deze plek gebleven. Het museum (bastion en sterrenwacht) is te bezoeken van di t/m vr 11-17 uur; www.sonnenburgh.nl (MK gratis).

De Nieuwegracht oversteken en het voetpad langs de singel vervolgen (*150 m verder staat rechts de dikste en oudste ruwe iep van Nederland uit 1840*). Het gebouw achter de iep is het Centraal Museum (www.centraalmuseum.nl, Mk gratis). Het pad langs de Singel voert langs de Oude Tolsteegpoort en het Ledig Erf. Steek de straat over en vervolg het pad links van café Ledig Erf. Blijf langs de singel lopen. De Lange Smeestraat oversteken en rechtdoor. Steek de Mariaplaats over en steek vervolgens linksaf de Catharijnesingel over. Rechtdoor naar station Utrecht Centraal. In verband met de ingrijpende verbouwing van het stationsgebied, is de situatie telkens aan verandering onderhevig. Volg de bordjes naar station Utrecht Centraal. Wie de bouwwerkzaamheden wil vermijden, gaat na de Catharijnesingel rechtsaf via de (rol)trap winkelcentrum Hoog Catharijne in; volg bordjes naar het station.

Alternatieve centrumroute naar station (niet gemarkeerd)

Deze route is niet gemarkeerd, alleen beschreven. Op het kaartje is dit alternatief ingetekend met een onderbroken lijn.

Na de Maliebrug rechtdoor oversteken en na 50 m schuin links, Brigittenstraat. U kruist de Nieuwe en Oude Kamp. Ga aan het einde rechtsaf, Nieuwegracht. De Nieuwegracht komt uit op een vijfsprong, Pausdam.

10 Paushuizen

Het huis met de sierlijke trapgevel op de hoek was bestemd voor kanunnik Adriaan Florisz om er zijn levensavond te slijten. Omdat hij in 1522 volkomen onverwacht tot paus werd gekozen en het jaar daarop overleed, heeft hij zijn huis in Utrecht nooit gezien. In de voorgevel is een beeld geplaatst van Salvator met de wereldbol. Het wapen onder het beeld is het persoonlijk wapen van Paus Adrianus.

Sinds de stichting van het koninkrijk in 1813 is Paushuizen de representatieve zetel van het College van Gedeputeerde Staten. Als voorzitter van dit College is de Commissaris van de Koning hier gastheer.

- Ga op de vijfsprong schuin linksaf, Achter de Dom. Aan het eind linksaf, Domplein op.

11 De Domtoren

De Domtoren, Utrechts trots en tevens oriëntatiepunt, is gebouwd tussen 1321 en 1382. Met een hoogte van 112 meter is de Domtoren de hoogste kerktoren van Nederland. Het carillon met 50 klokken wordt elk kwartier automatisch bespeeld. De toren kan dagelijks onder leiding van een gids worden beklommen; www.domtoren.nl.

De kerk die er tegenover ligt, is het restant van een gotische Domkerk. Het middenschip werd in 1674 verwoest door een tornado. Markeringen in de bestrating geven de omtrek van het middenschip aan en de positie van de pilaren.

- Verlaat het Domplein door onder de toren door te lopen. Via de Servetstraat gaat u rechtdoor en komt u uit bij de Maartensbrug. Ga hier rechtdoor, Zadelstraat. Vanaf hier staat het station aangegeven op richtingwijzers. Bij het pleintje aan het eind van de Zadelstraat rechtsaf en direct linksaf (Mariaplaats). Steek de Caatharijnesingel over en loop rechtdoor. Zie voor het laatste stukje naar het station de beschrijving van de hoofdroute vanaf 'In verband met de ingrijpende verbouwing...'.

Genoten?
Schrijf een review!
www.wandelnet.nl/traject/beukenburg-ns-route

Alle gegevens in deze beschrijving en op de routekaart gelden onder voorbehoud van wijzigingen en eventuele drukfouten. De route en de beschrijving van deze NS-wandeling werden met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Stichting Wandelnet en NS aanvaarden echter geen verantwoordelijkheid voor schade die wandelaars op enigerlei wijze zouden kunnen ondervinden door gebruik te maken van deze routebeschrijving en/of kaart of door het wandelen van de route. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, publicatie op internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Wandelnet.